

Sygn. akt IV U 1266/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 czerwca 2016 r. w S.

odwołania E. L.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z 24 sierpnia 2015 r. znak: (...), (...)

w sprawie E. L.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników

I. oddała odwołanie,

II. zobowiązuje Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do wydania w terminie 30 dni od uprawomocnienia się niniejszego wyroku decyzji w przedmiocie wniosku E. L. z 30 czerwca 2015 r. o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie od 1 lipca 2004 r. do 31 sierpnia 2004 r.

Sygn. akt: IV U 1266/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 24 sierpnia 2015r. oznaczoną jako (...), (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.36 ust.1 pkt 1 oraz art.5b ust.1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art.4 ustawy z 23 października 2014r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, po rozpatrzeniu wniosku Ewy Litwiniak z 30 czerwca 2015r. o objęcie wyżej wymienionej ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu wykonywania umowy zlecenia, stwierdził podleganie Ewy Litwiniak ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązek opłacania składek w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego w okresie od 23 czerwca 2004r. do 30 czerwca 2004r. Jednocześnie stwierdził, że z uwagi na przedawnienie składki nie zostały naliczone. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że od 23 czerwca 2004r. ubezpieczona prowadzi działalność rolniczą na gruntach powyżej 1 ha przeliczeniowego, dlatego też decyzją z 30 czerwca 2004r. została objęta ubezpieczeniem społecznym rolników od w/w daty. Następnie, decyzją z 17 stycznia 2005r. z uwagi na podleganie ubezpieczeniu społecznemu na podstawie wykonywania umowy zlecenia od 1 października 2003r. do 30 czerwca 2004r. oraz niespełniania warunków z art.5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do podlegania

ubezpieczeniu społecznemu rolników po ustaniu zatrudnienia, wyłączona została z ubezpieczenia od dnia objęcia ubezpieczeniem ,tj. od 23 czerwca 2004r. do dnia zaprzestania prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Następnie wobec wniosku ubezpieczonej z 30 czerwca 2015r., opartego o przepis art.4 ustawy z 23 października 2014r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, organ rentowy orzekł jak wyżej ,tj. objął ubezpieczoną ubezpieczeniem społecznym rolników od 23 czerwca 2004r. do 30 czerwca 2004r. ,tj. w okresie kiedy ubezpieczona zatrudniona była na umowę zlecenie, a miesięczny przychód z tytułu umowy zlecenia nie przekraczał kwoty połowy minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie odpowiednich przepisów (decyzja z 24 sierpnia 2015r. k.153 akt organu rentowego (...)).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła E. L. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że ubezpieczeniu społecznemu rolników podlega w okresie od 1 stycznia 2001r. do 31 lipca 2004r. (odwołanie k.1 akt sprawy). Na rozprawie w dniu 7 czerwca 2016r. ubezpieczona sprecyzowała roszczenie wnosząc ustalenie, że podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników również w okresie od 1 lipca 2004r. do 30 sierpnia 2004r. (wyjaśnienia ubezpieczonej k.11-11v akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-3 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona E. L. urodzona w dniu (...), od 30 października 1996r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie usług transportowych (zaświadczenie (...) Oddział w S. z 10 czerwca 1997r. k.10 akt organu rentowego (...)). W dniu 20 maja 1997r. wpłynął do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w S. wniosek H. L. (matki ubezpieczonej) o objęcie ubezpieczonej od 20 maja 1997r. ubezpieczeniem społecznym rolników jako domownika z tytułu wykonywania przez ubezpieczoną pracy w gospodarstwie rolnym (...) o powierzchni 2,07 ha położonym we wsi D. gmina M.. Do wniosku załączone zostało m.in. oświadczenie E. L. o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników jako domownika (wniosek H. L. k.6 i oświadczenie E. L. k.17 akt organu rentowego (...)). Po rozpoznaniu powyższego wniosku decyzją z 4 czerwca 1997r. organ rentowy objął H. L. i ubezpieczoną E. L. od 20 maja 1997r. ubezpieczeniem społecznym rolników w pełnym zakresie odpowiednio jako rolnika i domownika (decyzja z 4 czerwca 1997r. k.18 akt organu rentowego (...)).

W dniu 23 czerwca 2004r. H. L. darowała ubezpieczonej nieruchomości rolne położone we wsi D. gmina M. (akt notarialny umowy darowizny z 23 czerwca 2004r. k.1-2 akt organu rentowego (...)). W konsekwencji powyższego decyzją z 30 czerwca 2004r. organ rentowy stwierdził ustanie od 1 lipca 2004r. ubezpieczenia społecznego rolników wobec H. L. (decyzja z 30 czerwca 2004r. k.53 akt organu rentowego (...)), a inną decyzją z tej samej daty stwierdził, że od 23 czerwca 2004r. ubezpieczona podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik (decyzja z 30 czerwca 2004r. k.5 akt organu rentowego (...)).

Z dniem 31 sierpnia 2004r. ubezpieczona zaprzestała prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (decyzja Prezydenta Miasta S. z 13 września 2004r. wykreśleniu ubezpieczonej z dniem 31 sierpnia 2004r. z ewidencji działalności gospodarczej k.15 akt organu rentowego (...)).

W okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników początkowo jako domownik, a następnie jako rolnik, począwszy od 10 stycznia 2001r. ubezpieczona wykonywała pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz Centrum Szkolenia J. Obcych (...) z siedzibą w S. i podlegała z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu (zaświadczenie Centrum Szkolenia J. Obcych (...) z 30 września 2004r. k.24 akt organu rentowego (...) i pismo Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 30 lipca 2015r. k.150 akt organu rentowego (...)). W związku z powyższym decyzją z 17 stycznia 2005r. organ rentowy stwierdził ustanie wobec ubezpieczonej ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od 1 kwietnia 2001r. do 30 sierpnia 2004r. wskazując, że wobec podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia (prowadząc jednocześnie działalność rolniczą i gospodarczą) nie spełnia warunku, określonego w art.5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, do pozostania w ubezpieczeniu społecznym rolników (decyzja z 17 stycznia 2005r. k.30 akt organu rentowego (...)). W dniu 30 marca 2005r. organ rentowy wydał kolejną decyzję, w której stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wobec ubezpieczonej w okresie od 1 stycznia 2001r. do

31 marca 2001r. oraz od 1 kwietnia 2005r. W uzasadnieniu tej ostatniej decyzji organ rentowy wskazał, że została ona podjęta w związku z otrzymaniem z ZUS O/S. potwierdzenia okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia poczynając od 3 października 2000r. (zaświadczenie ZUS O/S. z 18 marca 2005r. k.43 i decyzja z 30 marca 2005r. k.45 akt organu rentowego (...)). Od obu powyższych decyzji - z 17 stycznia 2005r. i 30 marca 2005r. ubezpieczona wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego w Siedlcach, które zarejestrowane zostały pod sygnaturami akt odpowiednio IV U 260/05 i IV U 420/05 i toczyły się łącznie pod sygnaturą IV U 260/05 (odwołania od w/w decyzji k.1-2 akt IV U 260/05 i k.3 akt IV U 420/05). W toku powyższego procesu, w dniu 10 maja 2005r. organ rentowy wydał decyzję, w której stwierdził, że ubezpieczona podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 kwietnia 2005r., a to w związku z nadesłaniem przez ZUS O/S. nowego zaświadczenia z 27 kwietnia 2005r. o okresach podlegania przez ubezpieczoną ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia na umowę zlecenie, z którego wynika, że okres tego ubezpieczenia zakończył się z dniem 25 marca 2005r. (zaświadczenie ZUS O/S. z 27 kwietnia 2005r. k.47 i decyzja z 10 maja 2005r. k.49 akt organu rentowego (...)).

Wyrokiem z 26 stycznia 2006r. i wyrokiem uzupełniającym z 2 marca 2006r., wydanymi w w/w sprawie IV U 260/05, Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołania ubezpieczonej w części dotyczącej ustania ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od 1 stycznia 2001r. do 31 marca 2001r. oraz w okresie od 1 kwietnia 2001r. do 30 listopada 2004r. oraz wobec wydania przez organ rentowy w/w decyzji z 10 maja 2005r. umorzył postępowanie w części dotyczącej ustania ubezpieczenia społecznego rolników od 1 kwietnia 2005r. (wyroki z 26 stycznia 2006r. i 2 marca 2006r. k.45 i 57 akt IV U 260/05).

W dalszym okresie ubezpieczona była wyłączana z ubezpieczenia społecznego rolników i ponownie podlegała temu ubezpieczeniu w różnych okresach w związku z okresowym prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej (decyzje organu rentowego: z 27 lutego 2007r. k.84, 24 października 2007r. k.90, 18 sierpnia 2008r. k.95, 28 marca 2012r. k.110, 30 sierpnia 2012r. k.120, 18 czerwca 2015r. k.140 akt organu rentowego (...)).

We wniosku z 30 czerwca 2015r. (data wpływu do organu rentowego 2 lipca 2015r.) ubezpieczona wniosła o przywrócenie jej do ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od marca 2001r. do sierpnia 2004r. wskazując, że w okresie tym została wyłączona z ubezpieczenia z związku z wykonywaniem zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia, a z tytułu tych umów otrzymywała niewielkie kwoty. Jako podstawę swojego wniosku ubezpieczona wskazała ustawę z 23 października 2014r. (wniosek z 30 czerwca 2015r. k.144 akt organu rentowego (...)).

Po rozpoznaniu powyższego wniosku zaskarżoną decyzją z 24 sierpnia 2015r. działając na podstawie art.36 ust.1 pkt 1 oraz art.5b ust.1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art.4 ustawy z 23 października 2014r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, stwierdził podleganie ubezpieczonej E. L. ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązek opłacania składek w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego w okresie od 23 czerwca 2004r. do 30 czerwca 2004r. (decyzja z 24 sierpnia 2015r. k.153 akt organu rentowego (...)).

Powyzsza decyzja dotyczy okresu od 23 czerwca 2004r. kiedy to ubezpieczona w związku z nabyciem własności gospodarstwa rolnego posiadała status rolnika (vide: wcześniejsze ustalenia). W tej samej dacie ,tj. w dniu 24 sierpnia 2015r. organ rentowy wydał drugą decyzję – pod numerem (...) (odnoszącą się do okresu, w którym ubezpieczona miała status domownika, a płatnikiem składek była jej matka H. L.), w której po rozpoznaniu powyższego wniosku z 30 czerwca 2015r. działając na podstawie art.36 ust.1 pkt 1 oraz art.5b ust.1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art.4 ustawy z 23 października 2014r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, stwierdził podleganie ubezpieczonej E. L. ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązek opłacania składek w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego w okresach: od 1 stycznia 2001r. do 30 czerwca 2001r., od 4 marca 2002r. do 30 czerwca 2002r., od 10 października 2002r. do 30 czerwca 2003r. i od 1 października 2003r. do 22 czerwca 2004r. (wniosek ubezpieczonej z 30 czerwca 2015r. k.93 i decyzja z 24 sierpnia 2015r. k.95 akt organu rentowego (...)). Od powyższej decyzji ubezpieczona również wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego w Siedlcach, które zarejestrowane zostało pod sygnaturą akt IV U 1265/15 i toczy się z udziałem H. L. jako zainteresowanej).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej E. L. od decyzji z 24 sierpnia 2015r. w sprawie NKP 5446/3, biorąc pod uwagę zakres rozstrzygnięcia tej decyzji, okazało się nieuzasadnione.

Zaskarżona decyzja wydana została na wniosek ubezpieczonej zgłoszony w dniu 30 czerwca 2015r. na podstawie art.4 ust.1 i 2 ustawy z 23 października 2014r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw obowiązującej od 1 stycznia 2015r. (Dz.U. z 2014r., poz.1831 ze zm.), zgodnie z którym rolnicy i domownicy, którym przed dniem wejścia w życie przedmiotowej ustawy wydano decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w związku z objęciem ich ubezpieczeniami na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych mogą złożyć w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniosek (w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy) o objęcie ich tym ubezpieczeniem w okresie, którego dotyczy decyzja, o ile spełniali w okresie objętym wnioskiem warunki określone w art.5b ustawy zmienianej w art.2, a zatem ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, do którego dodano art.5b ust.1 stanowiący, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art.6 ust.1 pkt 4 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (umowy zlecenie) podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, o której mowa w art.6 ust.1 pkt 4 o systemie ubezpieczeń społecznych, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przychód osiągany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za prace, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów.

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji uwzględnił powyższy wniosek ubezpieczonej i stwierdził, że w okresie od 23 czerwca 2004r. do 30 czerwca 2004r., kiedy to ubezpieczona pozostawała w zatrudnieniu na podstawie umowy zlecenie i była zgłoszona z tego tytułu do ubezpieczenia społecznego (vide: pismo ZUS O/S. z 30 lipca 2015r. k.150 akt NKP 5446/3), podlegała w pełnym zakresie ubezpieczeniu społecznemu rolników. W ocenie Sądu biorąc pod uwagę powyższe uregulowania i przedstawione wyżej ustalenia faktyczne, z których wynika, że decyzją z 17 stycznia 2005r. ubezpieczona została wyłączona - z uwagi na zatrudnienie na podstawie umowy zlecenie - z ubezpieczenia społecznego rolników, organ rentowy zasadnie orzekł o podleganiu E. L. ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 23 czerwca 2004r. do 30 czerwca 2004r. W tych okolicznościach odwołanie ubezpieczonej od tak wydanej decyzji podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł w pkt I wyroku.

Zauważyć jednak należy, że w swoim odwołaniu i wyjaśnieniach ubezpieczona zarzuciła organowi rentowemu, że nie „przywrócił” jej do ubezpieczenia społecznego rolników również w miesiącach lipcu i sierpniu 2014r., mimo że uprzednio wyłączył ją z ubezpieczenia całymi kwartałami. Jak wskazano organ rentowy swoim rozstrzygnięciem objął jedynie okres od 23 czerwca 2004r. do 30 czerwca 2004r. Co do dalszego okresu ,tj. lipca i sierpnia 2004r. organ rentowy nie wydał rozstrzygnięcia ani pozytywnego, ani negatywnego, mimo że wniosek ubezpieczonej z 30 czerwca 2015r. dotyczy okresu do sierpnia 2004r. włącznie (vide: wniosek k.144 akt NKP 5446/3). W tych okolicznościach uznać należało, że w zakresie nie rozstrzygniętym przez organ rentowy odwołanie ubezpieczonej jest odwołaniem wniesionym w związku z niewydaniem decyzji rozstrzygającej w całości wniosek z 30 czerwca 2015r. W tych okolicznościach Sąd uznał, że sprawie zastosowanie znajduje przepis art.477¹⁴§3 kpc, zgodnie z którym, jeżeli odwołanie wniesiono w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy, sąd w razie uwzględnienia odwołania zobowiązuje organ rentowy do wydania decyzji w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, lub orzeka co do istoty sprawy. Mając na uwadze powyższe uregulowanie Sąd orzekł jak w pkt II wyroku.